

Základní škola a Mateřská škola Újezd, okres Zlín,
příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

MŠ ÚJEZD

vycházející z „**BÍLÉ KNIHY**“ - národního
programu rozvoje vzdělávání v České
republice

a z „**DLOUHODOBÉHO ZÁMĚRU**
vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy
České republiky“

Číslo jednací: 9920/09 Aktualizováno k 1. 9. 2017

Obsah:

1. Identifikační údaje

- 1.1 Název vzdělávacího programu
- 1.2 Název školy, sídlo, kontakty
- 1.3 Statutární zástupce, zpracovatelé programu
- 1.4 Údaje o zřizovateli
- 1.5 Číslo jednacích
- 1.6 Platnost dokumentu

2. Obecná charakteristika školy

3. Podmínky předškolního vzdělávání

- 3.1 Věcné podmínky
- 3.2 Životospráva
- 3.3 Psychosociální podmínky
- 3.4 Organizace
- 3.5 Řízení MŠ
- 3.6 Personální a pedagogické zajištění
- 3.7 Spoluúčast rodičů
- 3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
- 3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

4. Organizace vzdělávání

- 4.1 Počet tříd
- 4.2 Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd
- 4.3 Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy
- 4.4 Individuální vzdělávání

5. Charakteristika ŠVP

- 5.1 Zaměření školy
- 5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu
- 5.3 Metody a formy vzdělávání, které jsou ve škole uplatňovány
- 5.4 Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

6. Vzdělávací obsah

7. Evaluační systém a pedagogická diagnostika

- 7.1 Oblasti autoevaluace
- 7.2 Prostředky
- 7.3 Časový plán
- 7.4 Odpovědnost učitelů

8. Přílohy

- 8.1 Výstupní hodnocení dítěte, dosažení klíčových kompetencí
- 8.2 Vyhodnocení tematického bloku
- 8.3 Týdenní hodnoticí list
- 8.4 Použitá literatura
- 8.5 Přílohy

1. Identifikační údaje

1.1 Název vzdělávacího programu

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ
(ŠVP PV)

„ŽIJEME V KRÁSNÉ ZDRAVÉ PŘÍRODĚ“

1.2 Název školy, sídlo, kontakty

Základní škola a Mateřská škola Újezd, okres Zlín, příspěvková organizace

Adresa: 763 25 Újezd 252
Ředitel školy: Mgr. Aleš Kozubík
Telefon ZŠ: 577 005 651
E-mail ZŠ: reditel@zsujezd.cz
Vedoucí MŠ: Blanka Hollá
Telefon MŠ: 577 005 663
E-mail MŠ: vedoucims@zsujezd.cz
Webové stránky: www.materskaskolaujezd.estranky.cz
IČO: 70 870 993

1.3 Statutární zástupce, zpracovatelé programu

Statutární zástupce: Ředitel ZŠ a MŠ Mgr. Aleš Kozubík
Zpracovatel programu: Blanka Hollá, vedoucí učitelka mateřské školy

1.4 Údaje o zřizovateli

Název: Obec Újezd
Adresa: 763 25 Újezd 272
Telefon: 577 350 121
IČO: 00 284 602
E-mail: obec-ujezd@quick.cz
www.ujezdvk.com

1.5 Číslo jednací: 9920/09 Aktualizováno k 1. 9. 2017

1.6 Platnost dokumentu - od 1. 9. 2017 – 3 roky (nebo do další aktualizace)

2. Obecná charakteristika školy

MŠ v Újezdě byla otevřena v roce 1965 v traktu „C“ Základní školy Újezd, kde byl původně umístěn okresní dětský domov. Provoz byl zahájen s 28 dětmi, 2 pedagogickými pracovníci a 1 školnicí. Postupně dětí přibývalo až na dvě třídy, 4 učitelky a jednu školnici. Stravování probíhalo v jídelně ZŠ. V roce 1985 byla zahájena přístavba ZŠ - nová prostorná dvoupodlažní budova, která byla dokončena v roce 1988 jako mateřská škola a 24. 8. 1988 slavnostně otevřena. V posledních letech budova mateřské školy prochází postupnou celkovou rekonstrukcí – výměna oken, dveří, zateplení, elektroinstalace, obnova sociálních zařízení dětí i zaměstnanců.

Kapacita naší dvoutřídní mateřské školy je 60 dětí. Je umístěna v krásném, klidném prostředí blízko lesa, mimo dopravní ruch, je obklopena velkou školní zahradou, která v roce 2014 prošla celkovou rekonstrukcí /dotace Evropské unie/, je vybudována ve stylu environmentálním a zcela naplňuje hlavní motto naší mateřské školy - „Žijeme v krásné a zdravé přírodě“.

Od 1. 1. 2001 je naše MŠ spolu se ZŠ právním subjektem. Ředitelem je Mgr. Aleš Kozubík, vedením mateřské školy je od školního roku 2005/2006 pověřena učitelka MŠ Blanka Hollá.

V mateřské škole pracuje pět zaměstnanců – 4 učitelky, jedna školnice, která je zároveň pomocnou kuchařkou v kuchyni základní školy a zajišťuje dovoz a výdej jídla v naší mateřské škole.

Mateřská škola se nachází v klidné lokalitě na konci vesnice, kde není téměř žádný dopravní ruch, v blízkosti hřiště, lesa, přírody.

Dopravní dostupnost: obecní komunikace až k objektu mateřské školy, autobusová zastávka u základní školy.

3. Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

MŠ je dvoupodlažní, jsou zde dvě identické třídy s hernou / každá v jednom podlaží / s kompletním hygienickým vybavením /šatna, umývárna, toalety, přípravná jídelna/. MŠ je propojena se ZŠ / kuchyní/ spojovacím krčkem, kterým je přivázeno dětem ze školní kuchyně jídlo. Herny jsou využívány také jako ložnice / s rozkládacími lehátky/.

K předškolnímu vzdělávání využíváme vnitřní zařízení školy /nábytek, hračky/.

Budova má samostatnou oplocenou plochu – rozlehlou školní zahradu se zahradním domkem využívaným jako sklad hraček pro pobyt venku, se dvěma pískovišti a zahradním náradím.

V roce 2014 proběhla celková rekonstrukce zahrady na základě zpracovaného projektu Obecním úřadem Újezd, financovaná dotací z Evropské unie. Zahrada je v přírodním stylu a splňuje všechny bezpečnostní normy /dopadové plochy, herní prvky splňující bezpečnostní normy/ a poskytuje velkou škálu možností využití pro environmentální výchovu /bylinková zahrádka, záhony k výsadbě, ovocné stromy a keře/. Využíváme také zahradu základní školy s venkovní učebnou, v zimě zde jezdíme na pytlích.

Třídy jsou vybaveny dětským nábytkem, který se postupně modernizuje a obměňuje, hygienické zázemí je přizpůsobeno antropometrickým požadavkům a odpovídajícímu počtu dětí. Hračky a pomůcky jsou neustále obměňovány a doplňovány, jsou bezpečné, nezávadné a jsou estetického vzhledu. Jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a vyznaly se v jejich uložení.

3.2 Životospráva

- Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava (dle předpisu). Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů, děti mají stále k dispozici ve třídě dostatek tekutin a mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Je nepřijatelné násilně nutit děti do jídla.
- Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci (aby např. rodiče mohli své děti přivádět podle svých možností, aby bylo možné reagovat na neplánované události v životě mateřské školy apod.).
- Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší.
- Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru mateřské školy.
- V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí (např. dětem s nižší potřebou spánku je nabízen jiný klidný program namísto odpočinku na lůžku apod.). Donucovat děti ke spánku na lůžku je nepřijatelné.
- Pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.
- Jídlo je dováženo výtahem ze školní jídelny v ZŠ do kuchyňky, kde je paní kuchařka rozděluje dětem. Děti si pro jídlo chodí k okýnku. Použité nádobí odnášejí na určené místo.
- Mezi jednotlivými jídlami je 3 hodinová přestávka.
- Pitný režim: Děti mají v průběhu celého dne dostatek tekutin – obsluhují se samy.
- Na servírovacím pojízdném stolku stále stojí nádoba s tekutinou, děti mají vlastní hrníčky, obsluhují se samy dle vlastní potřeby.
- Otužování: děti jsou otužovány vzduchem. Sledujeme u dětí vhodné oblečení do třídy, aby se nenachladily a nepřehřívaly. Každý den provádíme ranní filtr, jsme v neustálém kontaktu s rodiči.

Mateřská škola je vytápěna plynem dvěma vlastními kotli s možností nastavení teploty ve třídě 22°, v místnostech pro krátkodobý pobyt 19°C .

Teplota povrchu podlahy neklesá pod 19°C.

V letním období je teplota regulována větráním okny /jih a východ/, žaluziemi / vnitřní, natáčecí a vytahovací/.

Kontrola teploty vzduchu v místnostech s trvalým pobytem žáků je kontrolována nástěnnými teploměry umístěnými ve výšce 1.2 – 1.5 m nad podlahou na vnitřní straně místnosti.

Při poklesu teploty vzduchu v učebnách určených k trvalému pobytu žáků ve třech po sobě následujících dnech pod 18°C a při poklesu pod 16°C musí být provoz zařízení pro výchovu zastaven.

Úklid mateřské školy zajišťuje školnice, která získává čisticí a desinfekční prostředky od školníka základní školy / je pověřen nakupovat tento materiál pro všechna střediska /.

Na toaletách je k dispozici teplá voda /směšovač, nastavitelná teplota /, tekuté mýdlo a ručník.

Úklid je prováděn v rozsahu odpovídajícím vyhlášce č.108/2001 Sb.

Pozn.: podrobnější informace v provozním řádu školy.

Zásady denního řádu:

- Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby.
- Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.
- Pedagogové se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.
- Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.
- Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.
- Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu.
- Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.
- Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem atp.
- Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.
- Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod.
- Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.
- Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky (věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas)
- Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě, spojování tříd je maximálně omezeno.

3.3 Psychosociální podmínky

- Naším cílem je, aby se děti v MŠ cítily spokojeně, jistě a bezpečně. Důležité je pro nás zabezpečení co nejpřirozenější adaptace dětí s ohledem na individuální zvláštnosti.
- Pedagogové upřednostňují nenásilné, přirozené a citlivé jednání, navozují situace klidu a pohody, bez spěchu a chvatu. Respektujeme potřeby dětí, rovnocenné postavení, volnost dětí je vytvářena nezbytnou mírou omezení společnou domluvou pravidel na třídě (spolupráce dětí i pedagogů při tvorbě, nápady dětí, srozumitelnost), s jejichž pomocí děti učíme pravidlům soužití.
- Ve třídách spoluvytváříme kamarádké společenství, kde je dětem dobře a jsou zde rády. Uvědomujeme si důležitost spolupráce učitel - učitel, učitel - dítě.
- Snažíme se o to, aby učitelka byla pro děti „čitelná“, aby její chování bylo pro děti pochopitelné, není vhodné měnit pravidla a zásady v režimu dne.
- Vedeme děti k aktivní spoluúčasti a samostatnému rozhodování. Používáme efektivních způsobů komunikace. Děti jsou dostatečně oceňovány a konkrétní projevy dětí jsou vyhodnocovány, používáme zpětnou vazbu a zaměřujeme se na to, abychom nepoužívali pochvaly a odsudky jako projev autoritativního přístupu.
- Je vyloučeno manipulování s dítětem, jejich zbytečné organizování, podporování nezdravé soutěživosti, jakákoli komunikace s dítětem, kterou pociťuje jako násilí, je nepřijatelná.
- Ve vztazích mezi dospělými a dětmi sledujeme vzájemnou důvěru, toleranci, ohleduplnost a zdvořilost, solidaritu, vzájemnou pomoc a podporu.

- Všechny děti mají u nás rovnocenné postavení a žádné z nich není zvyhodňováno ani znevýhodňováno.
- Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití.
- Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou zpravidla rády.
- Pedagogický styl, resp. způsob, jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací učitele s dětmi. Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí z obavy o časové prostoje, podporování nezdravé soutěživosti dětí.

3.4 Organizace

Provozní doba je od pondělí do pátku od 6.25 do 15.35 hodin.

Děti se scházejí v MŠ v době od 6.25 do 8 hodin – v některých případech, dle potřeby rodičů i později.

Od 8.30 hodin do 9.00 probíhá svačinka dětí. Nenásilným způsobem děti odcházejí od her k hygienické očištění a svačince.

Po ní probíhá hravou formou řízená činnost spolu s pohybovou aktivitou.

Co nejvíce přenášíme všechny tyto aktivity ven do přírody.

V 9.30 – 10.00 příprava na pobyt venku a pobyt venku do 11.20, oběd a pak příprava na odpočinek, čištění zubů, otužování vzduchem /v letních měsících i vodou/. Od 12.30 do 14.30 odpočinek dětí.

Ve 14.30 odpolední svačinka, pak hry dětí až do odchodu domů.

Příchod dětí: 6.25 – 8.00 / 8.30/

Spontánní hra: 6.25 – 8.30

Svačinka: 8.30 – 9.00

Činnosti řízené pedagogem: 9.00 – 9.30, starší děti i 8.00 – 8.30

Pohybové aktivity: podmínky velmi dobré, nová MŠ, velké prostory.

Většinu pohybových aktivit se snažíme přenášet do přírody. Děti jsou prakticky v pohybu celý den.

Pobyt venku: velká školní zahrada / pískoviště, průlezky, skluzavka, lana, houpačky, atd./

blízký les – maximální vyžití a využití prostoru v lese

Délka pobytu: 1.45 hodiny dopoledne

1 hodinu odpoledne / dle počasí/

Odpočinek dětí: děti odpočívají na lehátkách dle potřeby. Starší děti

odcházejí z lehátek dříve - kreslí, provádějí grafo-motorická cvičení, modelují, provádí se s nimi náprava řeči apod.

Dostatečný větrací systém je zajištěn – v průběhu celého dne otevřená okna.

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby.

Do denního programu jsou pravidelně (několikrát v týdnu) zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.

Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.

Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.

Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu.

Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.

Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem atp.

Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.

Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.

Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky (věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas)).

Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě, spojování tříd je maximálně omezeno.

3.5 Řízení mateřské školy

Ředitelem Základní školy a Mateřské školy v Újezdě Mgr. Alešem Kozubíkem byla vedením mateřské školy pověřena Blanka Hollá - vedoucí učitelka MŠ s vymezenými kompetencemi:

- Organizuje činnost mateřské školy, koordinuje a kontroluje činnost obou oddělení
- Navrhuje děti k přijetí do mateřské školy
- Přípravuje dokumentaci pro odklad povinné školní docházky
- Navrhuje výši příspěvku na provoz mateřské školy
- Přípravuje rozpočet mateřské školy
- Je povinna vykonávat přímou práci s dětmi, připravovat se na ni a konat práce bezprostředně s touto činností související
- Pracuje podle ŠVP a odpovídá za jeho plnění, vede předepsanou pedagogickou dokumentaci
- Odpovídá za bezpečnost a ochranu zdraví při práci, organizuje prověrky BOZP, kontroluje dodržování předpisů PO a CO
- Organizuje schůze pedagogické rady a schůzi předsedá, formuluje závěry z jejího zasedání
- Provádí dozor nad dětmi v mateřské škole a při všech akcích organizovaných školou, spolupracuje s ostatními učiteli, s rodiči a veřejností, pečuje o svěřené prostory a svěřené prostředky
- Účastní se porad vedení školy, v případě své nepřítomnosti je povinna se seznámit se zápisem porady vedení školy
- Dbá o řádné využití pracovní doby a kontroluje její dodržování u svých podřízených
- Zpracovává plán práce a hodnocení
- Zajišťuje materiální zabezpečení provozu
- Řídí se organizačními a hygienickými předpisy, pracovním řádem pro zaměstnance škol a školských zařízení, organizačním řádem školy a školním řádem

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny.

Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek.

Při vedení zaměstnanců vedoucí učitelka vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich

názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu.

Vedoucí učitelka školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci.

Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče.

Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětnou vazbu.

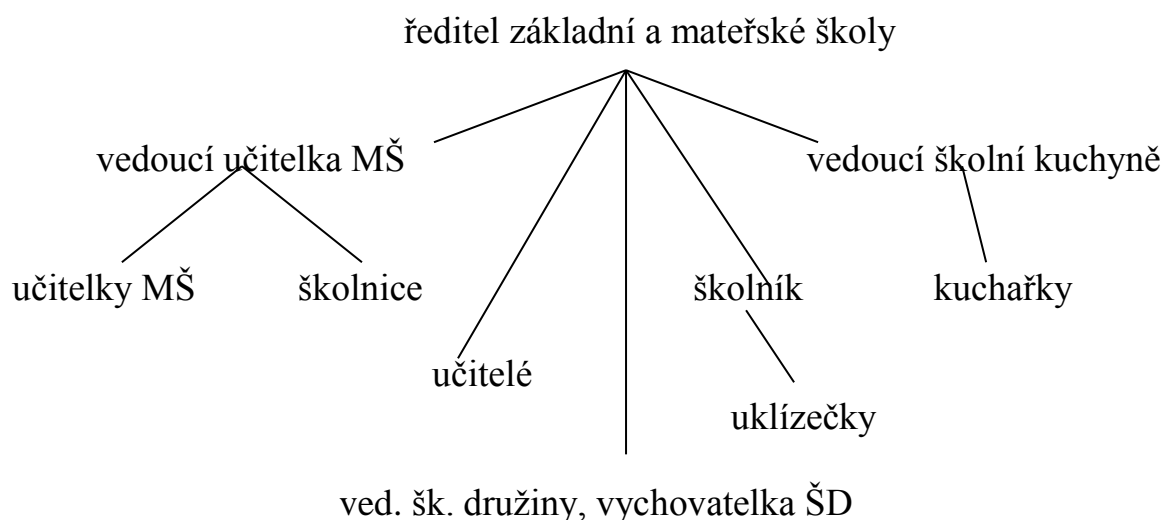
Vedoucí učitelka vypracovává Školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy pedagogického týmu, případně s rodiči. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, s nejbližší základní školou, popřípadě i jinými organizacemi v místě mateřské školy a s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

- Všichni pedagogičtí pracovníci, kteří pracují v mateřské škole, mají předepsanou odbornou kvalifikaci. V naší mateřské škole jsou to čtyři učitelky.
- Pedagogický sbor, resp. pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel.
- Pedagogičtí pracovníci se sebevzdělávají podle plánu DVPP, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně. Další vzdělávání je zabezpečováno v rozsahu možností mateřské školy i zřizovatele.
- Ředitel podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů, vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání.
- Služby učitelů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální pedagogická péče o děti. Překrývání učitelek ve třídě je minimálně 2,5 hodiny.
- Zaměstnanci jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí).
- Specializované služby, jako je logopedie, rehabilitace či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ke kterým předškolní pedagog sám není dostatečně kompetentní, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky (speciálními pedagogy, školními či poradenskými psychology, lékaři, rehabilitačními pracovníky aj.).

Organizační schéma školy

Situační analýza

silné stránky

- velké vnitřní prostory, velká školní oplocená zahrada, okolí bez automobilového provozu, blízkost lesa, možnost využití fotbalového hřiště
- zajištěno stravování dětí, pitný režim
- všeobecný zájem pedagogů na dosažení co nejlepších výsledků
- široké spektrum moderních vyučovacích metod
- kvalitní spolupráce mezi MŠ a ZŠ, provázanost cílů
- individuální přístup k dětem
- péče o děti s vadou řeči, s vývojovými poruchami učení
- dobrá spolupráce s rodiči, s obcí, s veřejností, s okolními školami

slabé stránky

- zastaralé technické vybavení a zařízení
- limitovaný objem prostředků na modernizaci zařízení
- vzdálenost kulturních a vzdělávacích center
- nepříznivý vývoj demografické křivky

3.7 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství.

Učitelé sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.

Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, podle svého zájmu zde vstupovat do her svých dětí. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o

všem, co se v mateřské škole děje. Projeví-li zájem, mohou se spolupodílet při plánování programu mateřské školy, při řešení vzniklých problémů apod.

Učitelé pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání.

Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.

Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě; nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Rodiče se mohou podílet na vzdělávání.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ31. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření. Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola. Od druhého stupně podpory jsou podpůrná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Závazný rámec pro obsahové a organizační zabezpečení předškolního vzdělávání všech dětí vymezuje RVP PV, který je východiskem pro tvorbu ŠVP. Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech dětí dané mateřské školy. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování **PLPP** a pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu **IVP**. PLPP zpracovává škola samostatně, IVP zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP

- Naplňování záměrů a cílů předškolního vzdělávání mateřské školy jsou v případě vzdělávání dětí se speciálními potřebami přizpůsobeny tak, aby maximálně vyhovovalo potřebám i možnostem těchto dětí.
- Snahou všech zúčastněných je vytvářet optimální podmínky k rozvoji osobnosti dítěte se speciálními potřebami, jeho učení, komunikace s ostatními, aby dosáhlo k co největší samostatnosti.
- Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními mají učitelky na zřeteli, že jednotlivé děti se ve svých individuálních vzdělávacích možnostech a potřebách liší.
- Účelem podpory těchto dětí je plné zapojení a využití vzdělávacího potenciálu každého s ohledem na jeho možnosti a schopnosti a zahrnutí podpůrných opatření (opatření
1. stupně stanoví mateřská škola, od 2. stupně jsou podpůrná opatření stanovena ŠPZ po projednání s mateřskou školou a zákonným zástupcem dítěte).
- Závazný rámec a organizační zabezpečení vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními 1. stupně je školou zpracovaný Plán pedagogické podpory (PLPP) a pro děti od 2. stupně podpory je školou zpracovaný na základě doporučení ŠPZ Individuální vzdělávací plán (IVP).
- Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami učitelky i ostatní pracovníci, kteří se podílejí na péči o ně a jejich vzdělávání, volí vhodné metody a prostředky, které jsou v souladu s přiznanými podpůrnými opatřeními, uplatňují vysoce profesionální postoj a přístup k dítěti.
- Všichni zúčastnění vytvářejí podmínky pro pozitivní přijetí dětí se speciálními potřebami v komunitě mateřské školy. V souvislosti s tím pedagogové navazují úzkou spolupráci s rodiči všech dětí, citlivě s nimi komunikují a předávají potřebné informace.
- Učitelky spolupracují s dalšími odborníky, využívají služeb školských poradenských zařízení, sdílí zkušenosti s kolegy (i z jiných školských zařízení), vzdělávají se v oblastech zdravotních postižení i sociálních znevýhodnění.

System péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

- Škola **identifikuje** speciální vzdělávací potřeby (učitelky důsledně vedou portfolia dětí a pedagogickou diagnostiku, do konce října identifikují odchylky ve výkonech, chování, projevech dětí, o zjištěných skutečnostech pohovoří s rodiči dítěte a zároveň oznámí tuto skutečnost ředitelce školy).
- Učitelky **navrhují podpůrná opatření 1. stupně podpory**, vypracují Plán pedagogické podpory (PLPP)

Plán pedagogické podpory obsahuje: **Charakteristiku dítěte** (silné, slabé stránky, popis jeho obtíží, případně sociálně-pedagogickou diagnostiku, aktuální zdravotní stav dítěte, další okolnosti ovlivňující nastavení podpory), dále **stanovení cílů rozvoje dítěte, podpůrná opatření v mateřské škole, specifikaci úprav metod práce s dítětem, organizaci jeho vzdělávání, kritéria hodnocení dítěte, pomůcky, požadavky na organizaci práce učitelek, podpůrná opatření v rámci domácí přípravy** (po dohodě s rodiči), **podpůrná opatření jiného druhu** (respektování zdravotního stavu dítěte, rodinné situace, vztahových problémů, postavení dítěte ve třídě) a také způsoby a termíny **vyhodnocení účinnosti PLPP**.

- Následně **je po dobu 3 měsíců realizován PPLP**.
- **Učitelky vyhodnotí jeho účinnost**, pokud je zjištěno, že podpůrná opatření stačí k naplnění vzdělávacích potřeb dítěte, jsou podpůrná opatření realizována po dobu, kdy jsou efektivní v dosahování stanovených cílů rozvoje dítěte, pokud je zjištěno, že opatření nestačí a u dítěte nenastalo očekávané zlepšení ve výkonech (chování, projevech...) zákonný zástupce dítěte na základě sdělení školy kontaktuje Školské poradenské zařízení (ŠPZ).
- **Škola pro účel diagnostiky dítěte v ŠPZ** vypracuje zprávu o již poskytnuté pedagogické podpoře, ve které uvede, jaký problém ve vzdělávání dítěte nastal, jaká podpůrná opatření byla uplatňována, jak jsou vyhodnocena.
- **ŠPZ provede diagnostiku dítěte**, a na jejím základě stanoví, zda je v kompetenci školy pokračovat v podpůrném opatření 1. stupně (zařízením mohou být navržena i jiná opatření 1. stupně), nebo zda jsou speciální potřeby dítěte natolik závažná, že je třeba využít podpůrná opatření vyššího stupně podpory, pak se stává dítě klientem ŠPZ.
- **Pokud ŠPZ přizná dítěti podpůrné opatření 2. - 5. stupně** jsou školou dítěti poskytována, vždy však s předchozím písemným informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte.
- **Individuální vzdělávací plán (IVP)** škola zpracovává zpravidla pro dítě, které má speciální vzdělávací potřeby a je vzděláváno formou individuální integrace. Podkladem pro zpracování IVP je: doporučení ŠPZ, žádost zákonného zástupce dítěte, nebo rozhodnutí ředitelky školy. IVP je zpracováván bez odkladu, nejpozději do 1 měsíce po obdržení doporučení a žádosti zákonného zástupce dítěte. IVP vypracovávají učitelky, za jeho vypracování zodpovídá ředitelka školy. Platnost IVP stvrzují podpisy učitelky, ředitelka školy, pracovník ŠPZ a zákonný zástupce dítěte.

Na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte je vzdělávání dítěte poskytováno podle IVP.

IVP obsahuje údaje o skladbě druhů, stupňů podpůrných opatření, identifikační údaje dítěte, informace o úpravách obsahu vzdělávání dítěte, časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, úpravách metod, forem vzdělávání a hodnocení dítěte, případné úpravy výstupů ve vzdělávání dítěte, údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání dítěte, je zde uvedeno jméno pedagogického pracovníka ŠPZ, se kterým škola spolupracuje.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

- Mateřská škola zajistí pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními podmínky s ohledem na jejich vývojová a osobnostní specifika (v oblasti věcného prostředí, životosprávy, psychosociálního klimatu, organizace vzdělávání, personálního a pedagogického zajištění, spolupráce mateřské školy s rodinou).
- Učitelky diferencují a individualizují vzdělávací proces při plánování a organizaci činností, volbě obsahu, metod i forem vzdělávání, realizují stanovená podpůrná opatření.
- Učitelky spolupracují se zákonnými zástupci dětí, školským poradenským zařízením a dalšími odborníky mimo oblast školství.
- Škola zajistí snížení počtu dětí ve třídě a případnou přítomnost asistenta pedagoga v souladu a možnostmi platné legislativy.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

- Mateřská škola se metodou včasné diagnostiky snaží odhalit mimořádné schopnosti a nadání dětí (metody - pozorování, anamnéza, rozhovor, analýza výtvorů, kreseb, hry dítěte, jeho portfolia).
- Pro nadané dítě je žádoucí, aby jeho mimořádné schopnosti byly odhaleny již v předškolním věku, a aby nastupovalo do 1. třídy základní školy již se zmapovanými výchovnými a vzdělávacími potřebami, které má. Základní škola pak může pružněji na jeho potřeby zareagovat.
- Nadání je většinou poprvé vnímáno v rodině ke konci 3. roku věku dítěte. Nadané děti se liší od svých vrstevníků v oblasti jemné a hrubé motoriky, kreativity, intelektem, úrovni řeči, sociálními projevy i úrovni v dalších specifických oblastí. U dětí v předškolním věku se mimořádné schopnosti a nadání projevují např. časným čtením, bohatou slovní zásobou, zájmem o encyklopedie, velkou zručností při práci se stavebnicemi mimořádnými schopnosti pohybového nebo uměleckého charakteru.
- Učitelky po vyzorování mimořádných schopností a nadání dítěte povedou na toto téma rozhovory s rodiči, doporučí vyšetření dítěte odborníkem v Pedagogicko – psychologické poradně.

- Odborník poradny (ŠPZ) odborným testováním (testy inteligence, testy výkonu, kreativity, didaktické testy) stanoví míru nadání dítěte a případně doporučí stupeň podpůrných opatření. Pokud zjištění vyžaduje vzdělávání dítěte formou individuálního vzdělávacího plánu (IVP), poskytne ŠPZ škole potřebné podklady i metodickou pomoc. Podle přiznaného stupně podpory škola zajistí pro dítě odpovídající podmínky.
- Vzdělávání nadaného dítěte bude probíhat v běžné třídě, formou individuální integrace s využitím obohacujícího pedagogického přístupu, úzkou spoluprací s rodiči dítěte, a v souladu s doporučeními ŠPZ. V případě nadání v pohybových, či uměleckých oblastech bude školou rodičům doporučován rozvoj dítěte v některých z uměleckých škol, tanečních studiích, sportovních klubech, kde již mají možnost docházet i děti z mateřských škol.
- Učitelky budou pro úspěšnost práce s nadaným dítětem dodržovat pravidla: vstřícná komunikace, pozorné naslouchání, neautoritativní komunikace, vytvoření dostatečného prostoru pro seberealizaci, prezentaci a sebevyjádření, nerušit dítě, je-li zaujato činností, společně hodnotit, diskutovat, vybírat komplexnější činnosti, úkoly s možností různé obtížnosti, s možností spolupráce, nenutit dítě do činnosti, podporovat jeho aktivitu, předkládat podnětný materiál.

Plánované záměry:

Vzdělávání dětí mladších tří let

- Vzhledem k postupným změnám školské legislativy je záměrem naší školy co nejlépe připravit a následně realizovat vzdělávání dětí, které dovršily při nástupu do mateřské školy věku dvou let (pokud budou do mateřské školy z důvodu poklesu počtu dětí starších do budoucna přijímány).
- Podmínky je nutné připravit např. **v oblasti personální** (současné působení 2 učitelek ve třídě - zajištění této podmínky je závislé na navýšení normativu na dítě při snížení počtu dětí, dále průběžné vzdělávání učitelek v této oblasti), **v oblasti bezpečnosti** (zajistit bezpečný pohyb v prostorách třídy i při pobytu venku, didaktické pomůcky a věcné zařízení odpovídající věku dětí (vhodné pro děti od dvou let), ošetřit požární rizika), podmínky **v oblasti životosprávy** (osobní hygiena – přebalovací pulty, pleny, atd., specifický režim dne - např. zvýšená potřeba spánku), **i v oblasti metodiky**.
- Ve výchově a vzdělávání dětí mladších tří let se budou učitelky snažit o naplnění tří priorit

1. úzce spolupracovat s rodinou a vytvářet podmínky pro zajištění organické provázanosti režimu dvouletého dítěte v rodině i mateřské škole,

2. individuálně podporovat aktivitu dětí, zvědavost, snahu po objevování, ale zároveň je nepřetěžovat,

3. vytvořit pevné základy pro postupné osamostatňování dítěte v oblasti sebeobsluhy a socializace směřující k rozvoji osobnosti.

- Učitelky se vyvarují nežádoucího poučování dětí, manipulativního jednání s dětmi a preferování zájmů dospělých nad zájmy dětí, naopak budou respektovat jejich specifické potřeby a zájmy.

V naší mateřské škole zatím nejsou děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

4. Organizace vzdělávání:

4.1 Počet tříd

Dvě třídy mateřské školy, homogenní, rozdělené dle věku dětí:

- „Sluníčka“ – třída věkově mladších dětí, zde jsou přijímány i děti dvouleté. V této třídě je kladen hlavní důraz na adaptaci v mateřské škole, na osvojení základních návyků sebeobsluhy, na soužití dětí v kolektivu.

- „Květinky“ – třída starších dětí – zde je program přizpůsoben věku dětí, které jsou již schopné chápat svět v širších souvislostech, je zde ve větší míře uplatňována řízená činnost a jsou na ně kladeny vyšší požadavky, častá je i spolupráce rodičů.

Obě třídy jsou vybaveny adekvátními pomůckami.

4.2 Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd

Podle věku dětí jsou nejdříve zařazeny děti do třídy „Květinek“/od nejstarších/ až do plné kapacity třídy, tzn. 24 dětí. Ostatní děti jsou zařazeny do třídy „Sluníček“. Samozřejmě se vše odvíjí od celkového počtu docházejících dětí, takže při velmi vysokém počtu dětí mohou být obě třídy naplněny až do počtu 28 /při povolené výjimce/.

4.3 Kritéria pro přijímání dětí do MŠ

Naše mateřská škola má vytvořeny kritéria pro přijetí do mateřské školy, které jsou stále zveřejněny na webových stránkách školy a během přijímacího řízení jsou vyvěšeny na viditelném místě. Kritéria jsou podepsána ředitelem školy a odpovědnou osobou je vedoucí učitelka mateřské školy.

4.4 Individuální vzdělávání

Podmínky pro individuální vzdělávání jsou popsány ve Školním řádu. Momentálně individuální vzdělávání neuskutečňujeme.

5. Charakteristika školního vzdělávacího programu:

ŠVP PV byl formulován tak, aby byl v souladu s odbornými požadavky:

- akceptoval přirozená vývojová *specifika dětí předškolního věku* a důsledně je promítal do obsahu, forem a metod jejich vzdělávání
- umožňoval rozvoj a vzdělávání *každého jednotlivého dítěte v rozsahu jeho individuálních možností a potřeb*
- zaměřoval se na vytváření *základů klíčových kompetencí* dosažitelných v etapě předškolního vzdělávání
- definoval *kvalitu předškolního vzdělávání* z hlediska cílů vzdělávání, podmínek, obsahu i výsledků, které má přinášet
- vytvářel prostor pro *rozvoj různých programů a koncepcí* i pro individuální profilaci mateřské školy
- umožňoval mateřské škole využívat *různé formy i metody* vzdělávání a *přizpůsobovat vzdělávání konkrétním regionálním i místním podmínkám, možnostem a potřebám*
- poskytoval rámcová kritéria využitelná pro *vnitřní i vnější evaluaci* mateřské školy i poskytovaného vzdělávání.

5.1 Zaměření školy

Náš Školní vzdělávací program má název „Žijeme v krásné a zdravé přírodě“, který se odvíjí od lokality, ve které je mateřská škola umístěna. Žijeme na vesnici, která je obklopena lesy a přírodou a proto je naše výchovné působení směřováno k environmentální podstatě – sepejetí člověka s přírodou.

5.2. Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu:

Úkolem předškolního vzdělávání je *doplňovat a podporovat rodinnou výchovu* a v úzké vazbě na ni pomáhat zajistit dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených *podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení*. Předškolní vzdělávání *smysluplně obohacuje denní program dítěte* v průběhu jeho předškolních let a poskytuje dítěti *odbornou péči*. Usiluje o to, aby první vzdělávací krůčky dítěte byly stavěny na promyšleném, odborně podepřeném a lidsky i společensky hodnotném základě, a aby čas prožitý v mateřské škole byl pro dítě radostí, příjemnou zkušeností a zdrojem dobrých a spolehlivých základů do života i vzdělávání. 10 Předškolní vzdělávání má *usnadňovat dítěti jeho další životní i vzdělávací cestu*. Jeho úkolem je proto rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví, jeho osobní spokojenost a pohodu, napomáhat mu v chápání okolního světa a motivovat je k dalšímu poznávání a učení, stejně tak i učit dítě žít ve společnosti ostatních a přibližovat mu normy a hodnoty touto společností uznávané.

Důležitým úkolem předškolního vzdělávání je také vytvářet dobré *předpoklady pro pokračování ve vzdělávání* tím, že za všech okolností budou *maximálně podporovány individuální rozvojové možnosti dětí* a bude tak každému dítěti umožňováno dospět v době, kdy opouští mateřskou školu, k optimální úrovni osobního rozvoje a učení, resp. k takové úrovni, která je pro dítě individuálně dosažitelná. V zájmu zajištění propojenosti a plynulé

návaznosti předškolního a základního vzdělávání a z důvodu maximálního využití a uplatnění výsledků dosažených v etapě předškolního vzdělávání je nutné, aby základní škola, zejména v počátcích své práce s dítětem, s těmito přirozenými rozdíly ve vzdělávacích možnostech i výkonech dětí dostatečně počítala, brala v úvahu psychologická a didaktická specifika vzdělávání dětí této věkové skupiny a promítala tyto zřetely náležitě do svých forem a metod vzdělávání.

Na základě dlouhodobého a každodenního styku s dítětem i jeho rodiči plní předškolní vzdělávání i úkol **diagnostický**, zejména ve vztahu k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami a dětem nadaným. Předškolní vzdělávání poskytuje všem dětem optimální podmínky pro vlastní rozvoj. Dětem, které to potřebují, poskytuje předškolní vzdělávání, na základě znalosti aktuální úrovně rozvoje dalších rozvojových možností každého dítěte, *včasnou speciálně pedagogickou péči*, a tím zlepšuje jejich životní i vzdělávací šance. RVP PV pracuje se čtyřmi cílovými kategoriemi: stanovuje *cíle* v podobě *záměrů* a *cíle* v podobě *výstupů*, a to nejprve v úrovni *obecné* a následně v úrovni *oblastní*. Konkrétně se jedná o tyto kategorie:

- *rámcové cíle* – vyjadřující univerzální záměry předškolního vzdělávání
- *klíčové kompetence* — představují výstupy, resp. obecnější způsobilosti, dosažitelné v předškolním vzdělávání
- *dílčí cíle* — vyjadřují konkrétní záměry příslušející té které vzdělávací oblasti
- *dílčí výstupy* – dílčí poznatky, dovednosti, postoje a hodnoty, které dílčím cílům odpovídají

Tyto cílové kategorie jsou těsně provázané a vzájemně spolu korespondují.

Rámcové cíle

Záměrem předškolního vzdělávání je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické i sociální a vést je tak, aby na konci svého předškolního období *bylo jedinečnou a relativně samostatnou osobností, schopnou (kompetentní, způsobilou) zvládat, pokud možno aktivně a s osobním uspokojením, takové nároky života, které jsou na ně běžně kladeny (zejména v prostředí jemu blízkém, tj. v prostředí rodiny a školy), a zároveň i ty, které ho v budoucnu nevyhnutelně čekají.*

1. rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání

2. osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Tyto rámcové cíle ve svém celku vyjadřují základní orientaci pro předškolní vzdělávání.

Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání.

- dostatek informačních zdrojů
- propojit informace se skutečným životem
- práce v motivujícím prostředí
- převaha kladného hodnocení
- netradiční metody a formy práce

Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost.

- atmosféra demokracie a přátelství
- dodržování stanovených pravidel
- utváření ohleduplného a citlivého vztahu k lidem
- poznávání a ochrana přírody
- pomoc v nouzi

Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

- vhodná organizace denního režimu
- bezpečnost, estetičnost a čistota prostředí a péče o ně
- hygienické a stravovací návyky
- prevence šikany, násilí
- relaxace
- respektování individuálních zvláštností a potřeb
- osvojování základních pracovních dovedností
- integrace žáků vyžadujících zvláštní péči
- rozvíjení schopnosti empatie
- multikulturní výchova
- ohleduplnost k slabším, handicapovaným
- pomoc starým a nemocným

Klíčové kompetence

Školní vzdělávací program je koncipován tak, aby na úrovni školy vytvářel co nejlepší předpoklady pro postupné osvojování klíčových kompetencí, které stanovuje RVP PV a které tvoří jeho základní strategii.

V etapě předškolního vzdělávání jsou za **klíčové** považovány tyto **kompetence**:

1. Kompetence k učení
2. Kompetence k řešení problému
3. Kompetence komunikativní
4. Kompetence sociální a personální
5. Činnostní a občanské kompetence

Dosažitelná úroveň u dítěte ukončující předškolní vzdělávání znamená, že:

1. Kompetence k učení

- Objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- Uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí ve kterém žije
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- Se učí nejen spontánně, ale i vědomě; vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky a oceňovat výkony druhých

- Učí se s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění.

2. Kompetence k řešení problému

- Si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
  - Řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
  - Řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
  - Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických postupů
  - Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
  - Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedou k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
-
- Chápe, že vyhýbat se řešení problému nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
  - Se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Kompetence komunikativní

- Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- Se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- Se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- Komunikuje běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální techniku, telefon apod.)
- Ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

4. Kompetence sociální a personální

- Samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- Si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- Projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc starším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

- Se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídít; při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, přijímat a uzavírat kompromisy
- Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- Se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- Se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná umí odmítnout
- Je schopno chápat, že lidé jsou různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- Chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

5. Kompetence činnostní a občanské

- Se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- Dokáže rozpoznat a využívat svoje vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- Odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také se přizpůsobovat daným okolnostem
- Chápe, že se může o tom, co dělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- Se zajímá o druhé i o to, co se kolem něj děje; je otevřený aktuálnímu dění
- Chápe, že zájem o to, co se kolem něho děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevládnutí, pohodlnost a nízká aktivita mají své nepříznivé důsledky
- Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- Si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Úroveň kompetencí, obecně dosažitelná dítětem ukončujícím předškolní vzdělávání, vyjadřuje očekávaný *vzdělávací přínos předškolního vzdělávání*, tedy to, čím může mateřská škola přispět k výbavě dítěte pro celoživotní učení dříve, než dítě zahájí povinné školní vzdělávání. Soubor klíčových kompetencí je ve svém celku ideálem, k němuž většina dětí nedospěje a dospět nemůže. To ani není smyslem jejich formulování. Soubor klíčových kompetencí nabízí učitelům poměrně jasnou představu, kam směřovat, o čem usilovat. Slouží především *k vymezení odpovídajícího vzdělávacího obsahu jako prostředku k jejich vytváření* (na úrovni rámcové, popř. i školní).

5.3 Metody a formy vzdělávání, které jsou ve škole uplatňovány

METODY:

- zaměstnávat a bavit děti přirozeným dětským způsobem, vytvářet podnětné, radostné a obsahově bohaté vzdělávací prostředí
- poskytnout pomoc a podporu v míře, kterou dítě individuálně potřebuje, vázat vzdělávání důsledně k individuálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí, včetně vzdělávacích potřeb specifických
- zařazovat metody prožitkového a kooperativního učení hrou a činnostmi dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcují radost, zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti
- tyto metody snáze odhalují charakterové vlastnosti předmětů a vztahů mezi nimi a také vyžadují aktivitu dětí, přinášejí jim silný citový zážitek, který umocňuje a usnadňuje učení

FORMY:

- učební aktivity probíhají formou nezávazné dětské hry, kterou se dítě zabývá na základě svého zájmu a vlastní volby
- uplatňovat situační učení založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí v okamžiku, kdy je potřebuje a chápe jejich smysl, jádro vzdělávání neleží v řízených činnostech, ale ve všem co se v mateřské škole děje
- spontánní sociální učení založené na principu přirozené nápodoby, proto je třeba poskytovat dítěti vzory chování a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné
- specifickou formou je didakticky zacílená činnost, která je učitelkou přímo, nebo nepřímo motivovaná, v níž je zastoupeno spontánní a záměrné (cílené, plánované) učení, tyto činnosti probíhají zpravidla v menší skupině či individuálně

DIDAKTICKÝ STYL:

- je založen na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte
- pedagog je průvodcem dítěte na jeho cestě za poznáním, probouzí aktivní zájem dívat se, naslouchat a objevovat, nikoli tím, že dítě „úkoluje“
- hlavním úkolem pedagoga je iniciovat vhodné činnosti, připravovat prostředí a nabízet dítěti dostatek příležitostí, jak poznávat, přemýšlet, chápat a porozumět

5.4. Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Obsah:

- Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami
- Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními
- Východiska pro poskytování podpůrných opatření
- Podmínky k zajištění podpůrných opatření
- Základní zásady podpůrných opatření I. stupně pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami
- Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP
- Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP
- Vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných
- Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP mimořádně nadaného dítěte
- Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP mimořádně nadaného dítěte

Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami:

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které:

- k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření
- tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření, která realizuje mateřská škola a školské poradenské zařízení Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů
- podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) na základě plánu pedagogické podpory (PLPP)
- podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními:

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí např. v oblasti věcného prostředí, životosprávy dětí, psychosociálního klimatu, organizace vzdělávání, personálního a pedagogického zajištění, spolupráce mateřské školy s rodinou apod.

- umožnit uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání
- zabezpečit realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí
- umožnit osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení

- spolupráce se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství
- snížit počet dětí ve třídě v souladu s právními předpisy
- zajistit přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření

Východiska pro poskytování podpůrných opatření:

- pozorování dítěte při řízených i neřízených aktivitách, rozhovor (s dítětem, zákonným zástupcem dítěte)
- prověřování znalostí a dovedností dítěte a reflexe jeho výsledků (diagnostika dítěte)
- analýza procesů, výkonů a výsledků činností dítěte, využívání portfolia jeho prací
- analýza dosavadního pedagogického působení školy a spolupráce s rodinou dítěte

Podmínky k zajištění podpůrných opatření:

- zpracování plánu pedagogické podpory
- pravidelné konzultace pedagogických pracovníků a vyhodnocování zvolených postupů
- materiální podpora se poskytuje podle podmínek školy
- prostředky pedagogické podpory dítěte, zejména didaktické úpravy průběhu řízených činností

Základní zásady podpůrných opatření pro: I. stupně pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami:

- rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné
- při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem
- snahou pedagogů je stejně jako ve vzdělávání dětí, které speciální potřeby nemají – vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti
- zohledňovat individuální vzdělávací potřeby a poskytovat individuální podporu v rámci všech aktivit na základě odlišnosti dítěte
- snaha o plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti
- volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků

- uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí
- citlivost a přiměřenost působení okolí, vytvoření podmínek pro pozitivní přijetí, které působí na rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními
- úzká spolupráce s rodiči, citlivá komunikace a předávání potřebných informací
- forma vzdělávání je volena na základě věku dítěte a podle požadavků na organizaci jeho vzdělávání, které vždy respektují speciální vzdělávací potřeby dítěte nebo jiné závažné důvody na straně dítěte

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory (PLPP):

- Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracuje mateřská škola plán pedagogické podpory dítěte.
- Plán pedagogické podpory (PLPP) – stručný dokument, ve kterém jsou uvedeny potřeby úprav ve vzdělávání a potřeb dítěte, návrh jak se bude upravovat a v čem.
- PLPP zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu.
- Plán pedagogické podpory učitelka mateřské školy průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.
- Poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí škola zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení (PPP, SPC). Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě plánu pedagogické podpory.
- S plánem pedagogické podpory seznámí škola zákonného zástupce dítěte, všechny pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Plán obsahuje podpis osob, které s ním byly seznámeny.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pak učitelky MŠ nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb dítěte. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování individuálního vzdělávacího plánu (IVP):
- Pedagogové následně vyhodnocují efektivitu zvolených úprav, pokud se ani s dodatečnou podporou pedagogů vzdělávání dítěte nezlepší a nemá trend zlepšovat, nebo je jeho stav naopak setrvalý, nebo se horší – pak je vhodné zákonným zástupcům dítěte doporučit, aby navštívili školské poradenské zařízení.
- Mateřská škola zajistí předání PLPP školskému poradenskému zařízení (ŠPZ), aby se předešlo uplatňování neúčinných opatření. • IVP zpracovává učitelka mateřské školy,

vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby dítěte. Individuální vzdělávací plán se zpracovává na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce dítěte.

- Ředitel školy žádost zákonného zástupce o vzdělávání podle IVP posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP.
- Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se Základní škola a Mateřská škola Sluníčko s.r.o. 15 15 zákonnými zástupci dítěte je zodpovědná třídní učitelka MŠ.
- IVP je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, přičemž vychází ze školního vzdělávacího programu a je součástí dokumentace dítěte.
- Individuální vzdělávací plán obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje žáka a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání dítěte. V individuálním vzdělávacím plánu jsou dále uvedeny zejména informace o úpravách obsahu vzdělávání dítěte, úpravách metod a forem vzdělávání.
- Individuální vzdělávací plán dále obsahuje jméno pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým škola spolupracuje při zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.
- Individuální vzdělávací plán je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce dítěte. Individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb dítěte.
- Individuální vzdělávací plán se zpracovává ve spolupráci se školským poradenským zařízením, nejčastěji speciálním pedagogickým centrem a zákonným zástupcem dítěte.

Vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných:

- Mateřská škola bude vytvářet podmínky k co největšímu využití potenciálu nadaného dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti
- dítě, které vykazuje známky nadání, musí být dále podporováno
- vzdělávání dětí bude probíhat takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla v mateřské škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet
- zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory – „Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory (PLPP) mimořádně nadaného dítěte“
- Učitel mateřské školy je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory (PLPP) u mimořádně nadaného dítěte, ve kterém upraví jeho způsob vzdělávání tak, aby bylo dítě dostatečně motivováno k rozšiřování nadání v oblastech, které reprezentují jeho nadání.

- S plánem pedagogické podpory (PLPP) seznámí mateřská škola zákonného zástupce dítěte a všechny pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenování potvrdí svým podpisem.
- Poskytování pedagogické podpory učitel MŠ průběžně vyhodnocuje.
- V případě potřeby učitel PLPP průběžně aktualizuje v souladu s potřebami dítěte.
- Nejpozději po 3 měsících od zahájení podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP učitelka MŠ vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů.
- Pokud se daná opatření vyplývající z PLPP ukáží jako nedostačující, učitelka MŠ doporučí zákonnému zástupci dítěte návštěvu školského poradenského zařízení (ŠPZ).
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb dítěte. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování individuálního vzdělávacího plánu (IVP) mimořádně nadaného dítěte:
- Mateřská škola dodá PLPP školskému poradenskému zařízení (ŠPZ).
- Pokud ŠPZ doporučí vzdělávání dítěte podle individuálního vzdělávacího plánu (IVP), podá zákonný zástupce dítěte žádost o vzdělávání podle IVP. Poskytování vzdělávání podle IVP lze pouze na základě písemného souhlasu zákonného zástupce mimořádně nadaného dítěte.
- Ředitel školy žádost zákonného zástupce o vzdělávání podle IVP posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP.
- Vzdělávání mimořádně nadaného dítěte se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, závěrů psychologického a pedagogického vyšetření a vyjádření zákonného zástupce dítěte.
- Pokud se nadání dítěte projevuje v oblastech pohybových, manuálních nebo uměleckých dovedností, vyjadřuje se školské poradenské zařízení zejména ke specifickým osobnostem dítěte, které mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání, a míru nadání dítěte zhodnotí odborník v příslušné oblasti, kterou odborný posudek zákonný zástupce dítěte poradenskému zařízení poskytne.
- IVP je závazným dokumentem pro zajištění vzdělávacích potřeb mimořádně nadaného dítěte a je součástí školní dokumentace dítěte.
- IVP obsahuje závěry doporučení školského poradenského zařízení, závěry diagnostiky, které blíže popisují oblast, typ a rozsah nadání a vzdělávací potřeby mimořádně nadaného dítěte, případně vyjádření praktického dětského lékaře.
- IVP obsahuje údaje o způsobu poskytování individuální pedagogické péče, postupů a doporučení pro mimořádně nadané dítě.
- IVP je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení od školského poradenského zařízení.
- IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

- Zpracování a provádění IVP zajišťuje učitelka MŠ ve spolupráci se školským zařízením a zákonným zástupcem dítěte
- Školské poradenské zařízení ve spolupráci s mateřskou školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování IVP a poskytuje zákonnému zástupci dítěte a škole poradenskou podporu.

6. Vzdělávací obsah

Zahrnuje vzdělávací oblasti biologické, psychologické, interpersonální, sociálně-kulturní a environmentální v souladu s RVP PV.

Vzdělávací obsah je zahrnut do tzv. „Integrovaných bloků“

Uvedené programové bloky mají sloužit jako základní osnova pro podrobné rozpracování témat jednotlivými pedagogy. Navržené bloky nejsou dogmatem a pedagog může svůj program upravit vzhledem k aktuálním potřebám.

ZÁŘÍ: Integrovaný blok: Vítejte vás ve školce

Charakteristika: Tento blok je úvodní. Děti se v něm seznamují s prostředím MŠ, s novými kamarády, s učitelkami a ostatními dospělými v MŠ, adaptují se na prostředí, vytvářejí si v kolektivu nová pravidla soužití, učí se odloučit od rodičů. Hovoří o své rodině, sourozencích,

všímají si cesty do MŠ, rozlišují prostředí doma od prostředí v MŠ, poznávají co je to domov, atd.

Podtémata:

- Já, moji kamarádi, moje třída
- To jsem já
- Moje tělo
- Svět hraček
- Čím jezdím do školky

Výstupy a dovednosti:

kompetence k učení

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem,
- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

komunikativní kompetence

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- umí pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno, domluvit se slovy i gesty, improvizovat, porozumět slyšenému, respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- navazuje kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, komunikuje s ním vhodným způsobem, respektuje ho, rozumí běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- uplatňuje návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi, začleňuje se do třídy a zařazuje se mezi své vrstevníky, respektuje jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti

sociální a personální kompetence

- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost – napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- zvládá základních pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí, vědomě napodobuje

- zvládá odloučení na určitou dobu od rodičů, je aktivní bez jejich opory, uvědomuje si samostatnost

činnostní a občanské kompetence

- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
- zvládá jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu

Činnosti:

- motivované herní aktivity
- pohybové hry
- kresba pastelkami
- řízený rozhovor
- hra s míčem
- práce s říkadly
- prohlížení knih
- kreslení křídami na cestě u lesa
- vycházky do okolí MŠ
- motivovaná cvičení
- prohlídka prostor MŠ

ŘÍJEN: Integrovaný blok: Pozdní slunce

Charakteristika: Tento blok se zabývá vším, co souvisí s podzimem. Děti mohou poznávat ovoce, zeleninu či polní plodiny, které se právě sklízí nebo bude sklízet v zahradě, sadu i na polích, osvojovat si jejich názvy, poznávat jejich chutě či využití. Sledují a hovoří o typických činnostech člověka v tomto období, přípravě na zimu lidí i volně žijících živočichů, pozorování přírody a změn v ní, vnímají pestrobarevnost ročního období, počasí typické pro tento časový úsek. Mohou rozeznávat stromy i keře, poznávat některé stromy podle listů, plodů, pozorovat tvary a barevnost listů atd.

Podtémata

- Košík plný zdraví – ovoce
- Košík plný zdraví - zelenina
- Barvy podzimu
- Pouštíme draka

Výstupy a dovednosti:

kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
  - má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- kompetence k řešení problémů

- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

sociální a personální kompetence

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout

činnostní a občanské kompetence

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nešimavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Činnosti:

- práce s pohádkou
- seznámení s audiotechnikou
- práce s prstovými barvami
- oslava narozenin
- pobyt v přírodě
- prohlížení knih
- míčové hry
- vycházky po okolí
- řízený rozhovor

- dramatické hry
- stříhání
- pozorování skutečných jevů a dějů

LISTOPAD: Integrovaný blok: Sluníčko uspává podzimní přírodu

Charakteristika: Tento blok se zaměřuje hlavně na pozorování přírody, změn počasí, příprav na zimní období – jak v přírodě, tak i v našem životě. Taky ještě máme možnost venkovního vyžití a taky si budeme povídat o tom, jak zůstat zdraví.

- Zdraví
- Příroda se chystá k spánku
- Draky máme rádi
- Jak se zvířátka připravila na zimu
- Strašidylka a duchové
- Když kamarád stůně
- Brzy přijde Mikuláš

Výstupy a dovednosti:

kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- kompetence k řešení problémů
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- správně vyslovuje, ovládá tempo i intonaci řeči, učí se nová slova a aktivně je používá

sociální a personální kompetence

- umí koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhotejnost

- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

činnostní a občanské kompetence

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, odmítá komunikaci, která je mu nepříjemná
- chápe, že každý má ve společenství svou roli, podle které je třeba se chovat
- vědomě využívá všech smyslů, záměrně pozoruje, postřehuje, všímá si, je citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i věcem

Činnosti:

- zpěv
- obtiskování listů
- překonávání překážkové dráhy
- motivované cvičení
- konstruktivní činnosti
- literární činnosti
- práce s námětovými pracovními listy
- dramatizace pohádky
- hudební činnosti
- práce s literárním textem
- přirozená cvičení

PROSINEC: Integrovaný blok: Kouzelný předvánoční čas

Charakteristika: Tento blok se zaměřuje na prožívání prosincových tradic - pochůzky Mikuláše a čerta, Vánoce. Všechny činnosti směřují k přípravě na tyto svátky, objasnění původu tradice, všímání si způsobů či rozdílů udržování tradic v rodině či světě

Podtémata:

- Lidové zvyky - Mikuláš
- Těšíme se na Vánoce
- Ježíšek ve školce
- Čerta se nebojíme

Předpokládané výstupy:

- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.), chápat slovní vtip a humor
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost, uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky, rozlišovat citové projevy v důvěrném a cizím prostředí
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, s přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním prožívat a dětským způsobem projevovat co cítí: soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní jednání
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky apod.
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Výstupy a dovednosti:

kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům kompetence k řešení problémů
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady), využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost –
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedou k cíli) a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit,

komunikativní kompetence

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- v běžných situacích komunikuje bez zábrán a ostychu s dětmi i dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

sociální a personální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

činnostní a občanské kompetence

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Činnosti:

- Motivované hry
- Hudebně námětové hry
- Stříhání
- Mikulášská nadílka
- Vánoční besídka
- Výroba ozdob, dárků, přání
- Přirozená cvičení
- Hry s loutkami
- Námětové hry
- Tanec
- Komunitní kruh
- Pobyty venku
- Práce s lit. Texty

LEDEN: Příroda spí zimním spánkem

- Charakteristika:
- Děti mohou poznávat zimu jako roční období, sledovat ptáky, starat se o ně, hovořit o zimním spánku zvířat, zimních sportech. S počátkem nového kalendářního roku se mohou děti věnovat časovým údajům (rok, roční období, názvy měsíců, dnů v týdnu, částí dne) či hovořit o ročních obdobích a s nimi souvisejícími projevy počasí a typickými znaky nebo změnami v oblékání. Tento čas je také vhodný na pohádky, můžeme vybírat ty zimní, oslavu karnevalu

- Haló, pane karnevale
- Padá sníh, zima je
- Za zvířátky do lesa
- Zima v lese
- Jak to bude u zápisu

Předpokládané výstupy:

- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a tom, kde v případě potřeby hledat pomoc
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větech, chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí, všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

Výstupy a dovednosti:

kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady), využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedou k cíli) a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit,
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

komunikativní kompetence

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou

- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní sociální a personální kompetence – samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

činnostní a občanské kompetence

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nešikovnost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Činnosti:

- Pohyb s hudbou
- Spontánní hra
- Prohlížení knih
- Hry se sněhem
- Řešení hádanek
- Fyzikální pokusy
- Práce s pohádkou
- Činnosti zaměřené na rozvíjení paměti
- Lokomoční činnosti
- Práce s modelínou
- Prohlížení obrázků
- Zpěv a instrumentální činnosti
- Činnosti zaměřené na zvyšování soustředění a pozornosti
- Míčové hry

ÚNOR: Zimní radovánky

Charakteristika: Blok je věnován zimním sportům a zimní zábavě – hlavním úkolem je naučit děti, že zima a chlad není překážkou pohybovat se venku a užívat si to. Tento čas je také vhodný na pohádky. Budeme se také věnovat povolání s tím, že všechno co používáme, musí někdo vyrobit, někdo musí léčit, učit apod.

- Zimní sporty

- Hádej, čím jsem
- Máme rádi pohádky
- Ptáčci v zimě
- Masopust

Předpokládané výstupy:

- Rozlišovat, co prospívá jeho zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- popsat situaci skutečnou, podle obrázku), rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a jejich komunikativní funkci (piktogramy, orientační a dopravní značky apod.),
- nalézat řešení nebo alternativní k běžným, rozhodovat o svých činnostech
- uplatňovat své individuální potřeby, přání, práva s ohledem na druhého, přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair, zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami apod. zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti

Výstupy a dovednosti:

kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady), využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedou k cíli) a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhybat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit,
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

komunikativní kompetence

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

sociální a personální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej – uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

činnostní a občanské kompetence

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Činnosti:

- Práce s pohádkou
- Rozhovor
- Malba temperovými barvami
- Dramatizace
- Práce s pracovními listy
- Stolní hry
- Hry se sněhem
- Činnosti pro rozvoj paměti
- Karneval
- Výtvarné činnosti
- Proudové cvičení

BŘEZEN: Sluníčko probouzí jarní přírodu

- Naše smysly – jak vnímáme svět
- Probudíme jaro písničkou

- Já a kniha
- Ptačí svět
- Jaro na louce a na zahrádce
- Kdo žije v lese a na dvorku
- Kdo má křídla z peří
- Volám tě sluníčko

Výstupy a dovednosti:

kompetence k učení

- vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení – pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

kompetence k řešení problémů

- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého – zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedou k cíli) a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen na úspěch, ale také za snahu

komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje, vede smysluplný dialog - dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

sociální a personální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

činnostní a občanské kompetence

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Činnosti:

- Rytmizace
- Kreslení
- Četba pohádky
- Cvičení při hudbě
- Hry se slovy
- Míčové hry
- Didaktické hry
- Skládání mozaiky
- Otisky barev
- Artikulační hry
- Řízený rozhovor
- Zdravotní cvičení
- Hudebně pohybové hry
- Prohlížení obrázků
- Výroba výzdoby na karneval
- Skládání Origami

DUBEN: Jaro

Charakteristika: Tento blok je jarní. Děti sledují změny v přírodě, které přicházejí s oteplením, poznávají charakteristické znaky tohoto ročního období. Pozorují probouzející se hmyz, pučení stromů a keřů, hovoří a seznamují se s jarními tradicemi vítání jara, tradicemi Velikonoc. Vyhledávají a poznávají jarní květiny, mláďata domácích zvířat

- Velikonoce .
- Stromy a keře na jaře,
- Zvířata a jejich mláďata
- Stromy a keře na jaře
- Naše vesnice
- Naše smysly

Výstupy a dovednosti:

kompetence k učení

- vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení – pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

kompetence k řešení problémů

- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého – zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedou k cíli) a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen na úspěch, ale také za snahu

komunikativní kompetence

- chová se a jedná na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé, vnímá umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchá, sleduje se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotí svoje zážitky (říká, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- chová se zdvořile, přistupuje k druhým lidem, k dospělým i dětem bez předsudků, s úctou k jejich osobě, váží si jejich práce a úsilí
- pozná a pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno, umí naučit se nazpaměť jednoduché texty, úmyslně si je zapamatuje
- sleduje a vypráví příběh, pohádku, utvoří jednoduchý rým, sluchově rozlišuje začáteční a koncové slabiky ve slovech
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog - dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

sociální a personální kompetence

- spolupracuje s ostatními, vnímá, co si druhý přeje či potřebuje, vychází mu vstříc (chová se citlivě ohleduplně ke slabšímu či postiženému dítěti, má ohled na druhého a soucítí s ním, nabídne mu pomoc apod.)
- zachází s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

činnostní a občanské kompetence

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Činnosti:

- Cvičení při hudbě
- Četba pohádky
- Výtvarné činnosti
- Psychomotorické hry
- Artikulační hry
- Překážková dráha
- Pohybové hry
- Námětové hry
- Hry se slovy
- Prohlížení obrázků
- Poslech pohádky
- Práce s encyklopedií

KVĚTEN: Dítě a svět

Charakteristika: Tento blok seznamuje děti se vztahy v rodině i mimo ni, také s prostředím, ve kterém žijí, a upevňuje vztah k němu. Dále se děti seznámí se změnami počasí, s nástupem jara, chystají se na Svátek matek, atd.

- Moje rodina
- Moje maminka
- Naše vesnice
- Počasí
- Zvířátka v ZOO

Předpokládané výstupy:

- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s výtvarným a grafickým materiálem apod.), mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- Poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, antonyma a homonyma, sledovat očima zleva doprava, poznat napsané své jméno, postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí, řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“, zorganizovat hru, uvědomovat si své možnosti a limity
- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých, odmítat společensky nežádoucí chování (lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům

- Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat a mít povědomí o tom jak se prakticky chránit, mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňuje vlastní zdraví i životní prostředí

Výstupy a dovednosti:

kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

kompetence k řešení problémů

- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady), využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů, pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích - rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli) a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit

komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog - domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, mobil, atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit, má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

sociální a personální kompetence

- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

činnostní a občanské kompetence

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

Činnosti:

- Skupinové činnosti
- Kreslení
- Četba pohádky
- Nácvič pásmo na besídku
- Modelování
- Dramatické hry
- Motivované hry
- Hry na rozvíjení tělesné zdatnosti
- Rytmizace
- Ochutnávka jídel
- Vystoupení s besídkou
- Řízený rozhovor

ČERVEN: Těšíme se na prázdniny

Charakteristika: Letní teplé počasí nám umožní veškerou činnost přenášet do přírody. Povíme si o tomto krásném ročním období, o počasí v létě, i o tom jak se chránit před sluníčkem. Na vycházkách budeme pozorovat zahrady a vyprávět si o práci na zahrádce v létě. Těšíme se na prázdniny, letní radovánky, dovolenou a koupání v řekách, rybnících a mořích – seznámíme se s nebezpečím, které nás u vody může potkat. Nezapomeneme ani na nebezpečí vzniku požárů, které nám v létě hrozí. Naučíme se na mapě hledat různá zajímavá místa, kam bychom jednou chtěli jet a co bychom tam chtěli vidět a prožít. Díky teplému počasí si o všem můžeme povídat venku na školní zahradě a při vycházkách do přírody.

- Letní louka
- Co děláme v létě
- V lese
- Loučení s MŠ

Předpokládané výstupy:

- Pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- Poznat některá písmena a číslice, chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi, apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- Zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací, vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení

- Chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat o pomoc
- Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik

Výstupy a dovednosti:

kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

kompetence k řešení problémů

- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady), využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů, pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli) a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit

komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, mobil, atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit, má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

sociální a personální kompetence

- chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádá o pomoc
- zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), zná jejich funkce, má povědomí o těle a jeho vývoji, zná základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí

a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

činnostní a občanské kompetence

- umí zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací, vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- vyjadřuje svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

Činnosti:

- Rozhovor
- Dramatické hry
- Pohybové hry
- Práce s obrázky
- Práce s encyklopedií
- Hudební činnosti
- Pobyty v přírodě
- Hry na zahradě a na hřišti
- Návštěva základní školy

ZÁSADY ZPRACOVÁNÍ TVP

Výchovně vzdělávací program na jednotlivých třídách je odlišně pojmenován, ale obsahově je pro všechny třídy shodný.

Tvoří soubor integrovaných bloků, se kterými mohou učitelky volně pracovat, různě je kloubit dle potřeby v návaznosti na aktuální situaci

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM A PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA

7.1. Oblasti autoevaluace

Předmětem autoevaluace jsou následující oblasti:

- Naplňování cílů, které si škola stanovila (ŠVP, koncepce školy)
- Výsledky vzdělávání

Hlavní kritéria, podle kterých bude škola hodnotit své konkrétní podmínky, formy a metody práce, svou podobu zpracování učiva a výsledky, kterých ve vzdělávání dětí dosahují, nalezne učitelka v ŠVP PV. Na jejich základě si může stanovit konkrétní ukazatele, které bude sledovat a následně hodnotit.

7.2 Prostředky

Vnitřní evaluace a hodnocení probíhá na úrovni třídy. Provádí je učitelky a to formou hodnotících listů - týdenní hodnotící list a vyhodnocení tematického bloku po jeho ukončení. Analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky i výsledky výchovně vzdělávacího procesu, hodnotíme, nakolik jsou naplňovány naše vzdělávací cíle. Sledujeme a zaznamenáváme individuální rozvoj dětí, jejich individuální pokroky v učení. Vyhodnocujeme vývoj dětí. (Hodnotící list „ Co už umím“ – toto hodnocení vypracovávají obě učitelky ve třídě v průběhu celého pobytu v MŠ).

7.3 Časový plán

7.4 Odpovědnost učitelů

- Vyhodnocení tematického celku provádíme po skončení, nebo i v jeho průběhu, zamýšlíme se nad tím, zda byl vytyčený specifický cíl naplněn a jaké další cíle byly sledovány. Podle získaných výsledků můžeme dále plánovat tematické celky, jejich části upravovat, obměňovat, obohacovat o nové náměty, hledat nové prostředky činnosti.
Toto hodnocení provádí společně obě učitelky ve třídě po vzájemné konzultaci.
- Každý týden provádíme evaluaci **Týdenním hodnotícím listem**
Toto hodnocení provádí učitelka, která je ve třídě na ranní směně.
- Průběžně zapisujeme pokroky dětí do vytvořených **hodnotících listů „ Co už umím“**
v těchto oblastech:
  - **Jsem človíček šikovný a samostatný?**
  - **Jsem připraven(a) učit se psát?**
  - **Jsem připraven učit se číst a počítat?**
  - **Co už vím o světě?**

Tento hodnotící list je doplňován po celou dobu dítěte v mateřské škole, je aktualizován a přehledně vypovídá o vývoji znalostí a dovedností.

Toto hodnocení provádějí obě učitelky ve třídě po vzájemné konzultaci.

- U dětí odcházejících do základní školy provádíme individuální výstupní hodnocení z hlediska dosažení **klíčových kompetencí** uvedených ve ŠVP / závěr docházky do MŠ/.
- Na závěr školního roku provádíme evaluaci TVP – třídní učitelky.
- Na závěr školního roku provádíme celkové hodnocení Školního rámcového programu na úrovni plnění specifických cílů v jednotlivých třídách – třídní učitelky. (Všechny hodnotící listy jsou součástí přílohy ŠVP)
- Na závěr školního roku ještě provádíme evaluaci a autoevaluaci – každá učitelka i provozní zaměstnanec hodnotí sebe i vedoucí učitelku, vedoucí učitelka hodnotí sebe i všechny zaměstnance.

Podklady pro zpracování vlastního hodnocení školy

- Přehled výchovné práce
- Školní vzdělávací program
- Povinná pedagogická dokumentace
- Hospitační záznamy
- Protokoly a záznamy o provedených kontrolách a inspekční zprávy

Oblasti hodnocení školy

Podmínky ke vzdělávání:

- Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků
- Personální podmínky vzdělávání

Materiálně – technické podmínky vzdělávání:

- Zahrada
- Sportovní zařízení, hřiště
- Vybavení nábytkem
- Vybavení učebními pomůckami a, sportovním nářadím, hračkami
- Vybavení školy audiovizuální a výpočetní technikou učebními texty

Finanční podmínky vzdělávání:

- Přímé neinvestiční výdaje školy (prostředky ze státního rozpočtu přidělované krajským úřadem)
- Příspěvek od zřizovatele
- Další zdroje (dary fyzických a právnických osob)

Průběh vzdělávání:

- Vzdělávací program – ŠVP
- Plánování a příprava výuky
- výchovně vzdělávací formy a metody

Spolupráce s rodiči:

- informativní schůzky a konzultace pro rodiče
- besídky
- tvořivé dílny s rodiči

Výsledky vzdělávání:

- úroveň znalostí, sebeobsluhy
- chování dětí
- pohybový rozvoj
- úroveň řečových a jazykových dovedností

Za vypracování Vlastního hodnocení školy je zodpovědná vedoucí učitelka mateřské školy
Termín: každoročně konec školního roku.

Všechna hodnocení jsou založena ve složce v příslušném školním roce a jsou k dispozici ČŠI.

8.4 POUŽITÁ LITERATURA

Kurikulum podpory zdraví v mateřské škole – M. Havlínová
Rámcový program pro předškolní vzdělávání – VÚP Praha –

E. Vencálková

J. Havlová

Rámcový vzdělávací program v praxi mateřských škol - E. Bourová

Metodické listy pro předškolní vzdělávání – RAABE –

J. Buriánová

V. Jakoubková

Kurikulum předškolní výchovy -

E. Opravilová

V. Gebhartová

Školka plná zábavy -

P. Claycombová

Hry na každý den -

J. M. Habiscuntigerová

Ekologická výchova nejmenších a malých - Z. Čížková

Program výchovné práce pro jesle a MŠ – SNP Praha 1978

VYHODNOCENÍ TEMATICKÉHO BLOKU

Tematický blok:.....

Datum:.....

- Bylo téma pro děti zajímavé? Splnilo záměr pedagoga?
- Naplňoval blok specifické cíle?
- Splňoval blok požadavek na pestrost a vyváženost činností
- Byl splněn požadavek na rozvoj osobnosti dítěte a jeho schopnosti učení?
- Plnil blok požadavek na děti projevovat se jako samostatná osobnost?
- Plnil blok záměr docílit součinnost s rodiči?

Akce s rodiči.....
.....

Náměty na příští téma.....
.....

Projevená přání dětí.....
.....

Příloha 2

TÝDENNÍ HODNOTÍCÍ LIST

TÉMA:.....

PODTÉMA:.....

CO DĚTI NEJVÍCE

ZAUJALO:.....

.....
.....
.....
.....

CO SE DĚTI

NAUČILY:.....

.....
.....
.....
.....

CO SE Povedlo, CO NE A PROČ?

.....
.....
.....

ZÁVĚRY PRO DALŠÍ ČINNOST:

.....
.....
.....
.....

VÝSTUPNÍ HODNOCENÍ DÍTĚTE – DOSAŽENÍ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ PŘI ODCHODU DO ZÁKLADNÍ ŠKOLY

(při splnění očekávané kompetence bude barevně označena odrážka)

JMÉNO
DÍTĚTE.....

DATUM NAROZENÍ.....

V předškolním vzdělávání jsou za **klíčové** považovány tyto **kompetence**:

1. kompetence k učení
2. kompetence k řešení problému
3. kompetence komunikativní
4. kompetence sociální a personální
5. kompetence činnostní a občanské

Dosažitelná úroveň u dítěte ukončující předškolní vzdělávání znamená, že

1. Kompetence k učení

- Objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí ve kterém žije
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- Učí se nejen spontánně, ale i vědomě; vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje+ při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky a oceňovat výkony druhých
- Pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

2. Kompetence k řešení problému

- Všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- Řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických postupů
- Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedou k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- Chápe, že vyhýbat se řešení problému nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Kompetence komunikativní

- Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- V běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální techniku, telefon apod.)
- Ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

4. Kompetence sociální a personální

- Samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

- Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc starším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- Ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít; při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, přijímat a uzavírat kompromisy
- Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- Spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- Při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná umí odmítnout
- Je schopno chápat, že lidé jsou různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- Chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

5. Kompetence činnosti a občanské

- Svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- Dokáže rozpoznat a využívat svoje vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- Odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také se přizpůsobuje daným okolnostem
- Chápe, že se může o tom, co dělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- Zajímá se o druhé i o to, co se kolem něj děje; je otevřený aktuálnímu dění
- Chápe, že zájem o to, co se kolem něho děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají své nepříznivé důsledky
- Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- Uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)